

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحلیلی اسلام

به عربی: تاریخ الاسلام التحلیلی

به انگلیسی: Analytical History of Islam

اهداف: - آشنایی با تحولات تاریخی صدر اسلام تا دوران بنی‌امیه - توانمندی در نگاه صحیح و روش‌مند در تحلیل گزارشات تاریخی اسلام	مشخصات درس: نوع درس: پایه تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲
دروس پیش‌نیاز:	
فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن	
موقعیت سیاسی جهان در عصر بعثت	جلسه ۱ جهان در عصر بعثت
موقعیت فرهنگی جهان در عصر بعثت	
موقعیت اجتماعی جهان در عصر بعثت	
موقعیت اقتصادی جهان در عصر بعثت	
موقعیت دینی جهان در عصر بعثت (با تأکید بر شبه جزیره عربستان)	جلسه ۲ حرکت ابراهیم (ع) در تاریخ
مفهوم ژئوپلیتیک جزیره جهانی	
خاورمیانه به عنوان قلب فرهنگی جزیره جهانی	
دو سفر ابراهیم (ع) به مصر و حجاز	
بنی‌اسرائیل (ع) و بنی‌اسحاق (ع) (با توجه به وفور پیامبران در نسل اسحاق در مقایسه با نسل اسماعیل)	جلسه ۳ از ولادت تا بعثت
پیامبران اولوالعزم از نسل ابراهیم (ع)	
تولد پیامبر (ص) (با نقد داستان نذر عبدالمطلب و با توجه به منبع: تاریخ اسلام از آغاز تا هجرت نوشته استاد علی دوانی)	
دوران جوانی	
ازدواج (با تأکید به اینکه پیامبر از ۲۵ سالگی تا ۵۳ سالگی تنها با حضرت خدیجه زندگی می‌کردند)	جلسه ۴ از بعثت تا هجرت
دعوت بنی‌هاشم به اسلام	
دعوت قریش به اسلام	
جنگ روانی علیه پیامبر(ص) و یارانشان	
هجرت پناهجویان مسلمان به حبشه	
محاصره اقتصادی و اجتماعی پیامبر(ص) و یارانشان در شعب ابی‌طالب	
مقاومت پیامبر (ص) و اصحاب ایشان در مقابل قریش	جلسه ۵ از هجرت تا فتح مکه
بیعت مخفیانه جوانان یثرب با پیامبر(ص)	
جنگ بدر	
جنگ احد	
جریان نفاق به رهبری عبدالله بن ابی	
جنگ خندق	
فتح خیبر	جلسه ۶ از فتح مکه تا رحلت
صلح حدیبیه	
بن‌بست نظامی قریش	
شکست بت‌پرستی در اندیشه اندیشه‌ورزان قریش	جلسه ۶ از فتح مکه تا رحلت
پیدایش حزب اموی به رهبری ابوسفیان و تجزیه جامعه اصحاب پیامبر(ص) به دو گروه همگرایی گروه اصحاب قرشی پیامبر(ص) با امویان	

غدیر		
رحلت پیامبر(ص)		
همگرایی بخشی از اصحاب با امویان و پیدایش محور قدرت جدید و عکس العمل انصار	جلسه ۷ از رحلت پیامبر (ص) تا شهادت حضرت فاطمه (س)	
اعتراض حضرت فاطمه به همگرایی با امویان و تبدیل نظام امامت به خلافت		
پیدایش جریان مقاومت علوی در تاریخ و اعتراض به انحراف از مسیر اسلام ناب محمدی (ص)		
فلسفه سیاسی نظام امامت و ارکان آن		
تبيين علت خانه نشینی امام علی(ع)	جلسه ۸ از شهادت حضرت فاطمه (س) تا جنگ صفین	
خلافت ابابکر		
تجدید حیات نسبی ارزش‌های عصر جاهلیت		
عصر فتوحات		
دوران عثمان و قتل او و خون خواهی او		
بیعت مدینه با امام علی (ع)		
فتنه جمل و نقش اندیشه اموی در برپایی آن	جلسه ۹ از جنگ صفین تا شهادت امام علی	
تمرد معاویه		
تحلیلی از جنگ صفین و وضعیت نیروها در جبهه‌ی جنگ		
حکمت		
جنگ روانی شام علیه کوفه به صورت نرم و سخت (غارات)		
خرید نخبگان کوفه به وسیله معاویه		
جامعه‌شناسی سیاسی کوفه		
جامعه‌شناسی دمشق		
شهادت امام علی (ع)		
بن‌بست نظامی در جنگ خندق		
راهبرد سیاسی امویان پس از جنگ خندق	جلسه ۱۰ میزگرد جنگ خندق (با شرکت یک یا دو استاد مهمان)	
مدینه		تأثیرات جنگ خندق بر
مکه		
قبایل یهود		
تأثیرات جنگ خندق بر پیدایش حزب سکولار و مخفی اموی	جلسه ۱۱ میزگرد ترور خلیفه دوم (با شرکت یک یا دو استاد مهمان)	
نحوه ترور		
تیم ترور		
ذی نفعان ترور		
عواقب ترور برای جامعه اسلامی		
ساختار شورش	جلسه ۱۲ میزگرد شورش علیه خلیفه سوم	
عناصر عملکردی و ساختی شورش (عناصر عملگری به معنای ذی نفعان شورش و عناصر ساختی به معنای منتقدان عثمان)		
ذی نفعان شورش		
مدینه		تأثیر شورش بر
اصحاب قریشی نظیر طلحه و زبیر		
دمشق		
نقش بارز پیامبر (ص) در تاریخ: نبوت	جلسه ۱۳ پنج چهره و پنج نقش	
نقش بارز امام علی (ع) در تاریخ: امامت		
نقش بارز حضرت فاطمه (س) در تاریخ: فاطمیت (جداکنندگی سرنوشت مدینه‌النبی از مدینه‌العرب)		
نقش بارز امام حسن (ع) در تاریخ: تبیین تأثیر وجودی امت		

نقش بارز امام حسین (ع) در تاریخ: شهادت به عنوان تصدیق عملی رسالت		جلسه ۱۴		
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری		جلسه ۱۵		
پرسش و پاسخ		جلسه ۱۶		
پرسش و پاسخ		تکلیف عملکردی		
دانشجو بتواند صحت محتوای یک مقاله در موضوع «تحلیل مسائل روز با رویکرد استناددهی به تاریخ اسلام» را، بسنجد. استناد دانشجو به آیات مرتبط موجب نمره‌ی امتیازی خواهد شد.				
راهبردهای تدریس و یادگیری				
یکی از راهبردهای تدریس می‌تواند تشکیل میزگرد در جلسات دهم، یازدهم و دوازدهم باشد. همچنین سه جلسه آخر صرفاً به پرسش و پاسخ گذرانده شود.				
بخش‌های مرتبط با سرفصل از:		منابع اصلی (آموزشی)	فهرست منابع	
شهر گمشده (فاطمه چه گفت؟ مدینه چه شد؟)، زورق، محمدحسن، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۲ش دو حرکت در تاریخ، زورق، محمدحسن، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰ش. تاریخ اسلام از آغاز تا هجرت، دوانی، علی، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۰ش				
جهان در عصر بعثت، باهنر، محمدجواد، هاشمی‌رفسنجانی، اکبر، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۶ش. محمد (ص) خاتم پیامبران، جمعی از نویسندگان، تهران: حسینیه ارشاد، ۱۳۴۷ش. ...		منابع فرعی (پژوهشی)		
۴	۳	۲	۱	
تکلیف درسی ☒	آزمون‌های نوشتاری ☒ آزمون عملکردی ☐	آزمون‌های نوشتاری ☐ آزمون عملکردی ☐	ارزشیابی مستمر ☐ میان‌ترم ☐	ارزشیابی یادگیری
	آزمون‌های نهایی ☒			

